

Bestuurlijk akkoord Wet zorg en dwang

Geplaatst op 20 december 2023

Minister Helder van VWS heeft op 1 december het bestuurlijk akkoord Wet zorg en dwang naar de Tweede Kamer gestuurd. Dit akkoord is nodig omdat uit evaluatieonderzoek blijkt dat er voor cliënten veel niet goed gaat met de uitvoering van de Wet zorg en dwang. LOC is nauw betrokken geweest bij de totstandkoming van het akkoord en heeft het ook ondertekend.

Kritiek op de wet

De Wet zorg en dwang (Wzd) bestaat sinds 2020. De bedoeling van de wet is dat mensen die zorg krijgen maximale vrijheid en veiligheid ervaren. In de wet staat wat zorgverleners moeten doen wanneer een cliënt zich verzet tegen zorg. De afgelopen periode werden de wet door onderzoekers geëvalueerd en zij trokken harde conclusies over hoe de wet in de praktijk werkt. De wet is moeilijk uitvoerbaar. Een goede rechtsbescherming van de cliënt en minder onvrijwillige zorg komen nog niet tot stand.

Verandering via twee sporen

Het duurt zeker vier jaar voor de Wet zorg en dwang herzien. Daarom zijn er twee sporen om tot verandering te komen:

- bestuurlijke afspraken tussen landelijke organisaties om de Wet zorg en dwang te verbeteren tot de vernieuwde wet ingaat;
- schrijven van de herziene Wet zorg en dwang.

Bestuurlijke afspraken voor komende jaren

Het akkoord gaat over tussentijdse afspraken over hoe de Wet zorg en dwang moet worden uitgevoerd. De afspraken gelden vanaf 1 januari 2024. Belangrijke onderwerpen voor cliënten, naasten en cliëntenraden in het akkoord zijn:

- Een eenvoudiger stappenplan met afspraken over de toepassing van zorg met dwang en de duur van zorg met dwang.
- Er komen folders voor cliënten/naasten en medewerkers met de nieuwe afspraken over het

stappenplan.

- Het beter betrekken van cliënten of vertegenwoordigers bij de evaluatie van het zorgplan waarin de zorg met dwang staat opgeschreven. De cliënt kan zelf het initiatief nemen voor dit zorgplanoverleg.
- Cliënten worden er door de zorgaanbieder actief gewezen dat zij recht hebben op advies en bijstand door een cliëntvertrouwenspersoon (cvp). Hiervoor komt meer budget beschikbaar.
- Als een cliënt een beroep doet op de Wet zorg en dwang, dan moet de zorgaanbieder de wet naleven (en dus niet de afspraken uit het bestuurlijk akkoord).
- De Inspectie (IGJ) gaat uit van de bestuurlijke afspraken bij het toezicht en de handhaving.
- De zorgaanbieder moet instemming vragen aan de cliëntenraad op het beleidsplan, in plaats van advies zoals nu in de wet staat.

Verpleegkundig specialist als Wzd-functionaris

In het bestuurlijk akkoord staat geen afspraak over de verpleegkundig specialist als Wzd-functionaris. De Wzd-functionaris heeft als taak het zorgplan te toetsen. Binnen de beweging Radicale vernieuwing is een proef gedaan met de verpleegkundig specialist als Wzd-functionaris. Uit twee onderzoeken naar de resultaten van deze proef blijkt dat de verpleegkundig specialist deze rol eigenstandig prima kan vervullen. LOC staat hier achter omdat verpleegkundig specialisten de cliënt goed kennen en over de juiste kennis beschikken. Het ministerie van VWS organiseert begin 2024 een overleg over de rol van de verpleegkundig specialist in de herziene wet. LOC is bij dit overleg betrokken.

Vernieuwde wet

Het ministerie van VWS verwacht dat het voorstel voor de herziene Wet zorg en dwang in het voorjaar van 2024 gereed is. Over dit voorstel zal het ministerie dan eerst een raadpleging (consultatie) houden. Totdat de herziene wet in werking treedt, gelden de bestuurlijke afspraken. Dit kan enkele jaren duren.

Betrokkenheid LOC/Radicale vernieuwing zorg

LOC leverde de afgelopen jaren inbreng voor aanpassingen vanuit cliëntenraden en de beweging Radicale vernieuwing zorg. Samen met een brede coalitie van cliënten- branche- en beroepsorganisaties uit de ouderenzorg en gehandicaptenzorg bracht LOC begin 2023 advies uit aan minister Helder om de wetten aan te passen: [Van stappenplan naar maatwerk in dialoog](#). De minister heeft in het voorjaar van 2023 aangekondigd dat zij een herziene wet voorbereidt. LOC zal ook bij de verdere herziening van de wet betrokken zijn.

Meer lezen

[Belangrijke aandachtspunten bij aanpassing Wet zorg en dwang en Wet verplichte ggz – LOC Cliëntenraden \(clienraad.nl\)](#)

[Brief VWS Bestuurlijke afspraken – Uitvoering Wet zorg en dwang](#)

[Bestuurlijke afspraken uitvoering Wet zorg en dwang \(WZD\) 2024 tot inwerkingtreding herziening WZD](#)

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: [Belangenbehartiging](#), [Adviesonderwerpen van de cliëntenraad](#), [Vrijwilligers LOC](#)

Trefwoorden: [belangenbehartiging](#), [politiek en beleid](#)